

A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIB. MINISTERIUM MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ

Budapest, V., Bathory-utca 19.

KIADJA: Dr. LENDL ADOLF, „A TERMÉSZET” MELLÉKLAP JAKÉNT

Budapest, II., Donáti-utca 7.

A „HALÁSZAT” előfizetési ára 3 korona — „A TERMÉSZET”-tel együtt 6 korona.

Budapesti halászati kongresszus.

III.

Német Lipót: A tárgyalás alatt levő szakasz a legfontosabbak egyike, mert a haltenyésztés emelése attól függ, hogy miként oldják meg a tilalom kérdését. — Hogy mily nehéz a kérdés megoldása, bizonyítják az eddigi felszólalások, a mikor a törvénynek és előadói javaslatnak rendelkezéseivel szemben azt kívánják, hogy szabadabbá tétessék a folyókon a halászás. — Szóló azt hiszi, hogy a halállományt fentartani s emelni csakis úgy lehet, hogyha a tilalmi időt elvileg elfogadjuk. A kérdés csak az, hogy az egyes halfajokra és a vidéknek viszonyaira nézve miként állapíttassék meg a tilalmi idő s szóló közel áll Répássy javaslatához, hogy a társulatoknál az üzemterv készítőire bizassék a megállapítás. — Figyelmezteti azonban a kongresszust, hogy ez még tökéletesen nem oldja meg a kérdést, mert az országban minden halász-területet társulat kötelékébe vonni nem lehet; maradnak mindig egyes birtokosok, kik talán még nagyobb halász-területekkel bírnak, mint a halásztársulatok tagjai. — Szóló egy módot ajánl, a mely eredeti a maga nemében, de már alkalmazásban van más termelési ágaknál is. Épűgy, mint az egyes vidékek helyi viszonyainak megfelelőleg az egyes községekben a főszolgabíró állapítja meg a szüretelés megkezdését, úgy lehetne ezt is megoldani, vagyis a járási főszolgabíróra bíztnék, hogy mikor az ívás ideje bekövetkezik, mondja ki a tilalmat, mondjuk 6 hétre. Szóló meg van győződve, hogy a halászati jog tulajdonosai a saját jól felfogott érdekükben nem fognak visszaélni ezzel s megbíztnak tökéletesen a főszolgabíró intézkedéseiben, ki a helyi viszonyokat ismerve, a legjobb meggyőződése szerint jár el. Látja, hogy indítványa sokakat mosolyra készített, de szóló tapasztalásból beszél, mert az ívás ideje az egyes vidékek időjárási viszonyaitól is függ. Most két tilalmi időt kell betartani; az elsőt, a mit a törvény szab meg, a másikat, a mit a halászati jog tulajdonosa kiköt magának. — Az alábbi indítványt terjeszti be a 18-ik szakaszhoz:

»A tilalmi időt az egyes halfajokra nézve a vidék égalji és időjárási viszonyaihoz képest beálló általános ívásnak figyelembevételével évenként a járási főszolgabíró állapítja meg.«

Ha ezen indítvány el nem fogadtnék, az esetre kéri a 18-dik szakasz helyett a következőket felvenni:

»A halászat a zárt és nyílt vizeken a lepény-hal és galóczára nézve márczius 1-től márczius 31-ig, a lazacra és pisztrágra nézve október 15-től december 31-ig, a többi összes halfajokra nézve pedig május 1-től június 15-ig tilos.

Singhoffer József: A tilalmi idővel a törvény a halszegény vizeken akart segíteni. Ismeretes azonban, hogy a halászati tilalom milyen sérelmes a szomszéd államokhoz, Romániához, Szerbiához közel eső vízrészekben, mert az áradás és ívás után a halak levándorolnak Szerbiába és Romániába s mi kénytelenek vagyunk később drága pénzen megvenni azokat, a melyeket a tilalmi idő alatt itt foghattunk volna ki. Szóló abban a véleményben van szintén, hogy a folyókon a tilalmi idő teljesen szüntetessék be.

Báró Puteáni Géza: Előtte szólónak igaza van abban, hogy a tilalmi idő alatt feljövő idegen halak ki nem foghatók; de ez még nem invonálja a tilalmi idő elhagyását, mert ez olyan visszaélésre adna alkalmat a halászatnál, a mely tönkre tenné halászatunkat, kivéve azokat a halásztársulatokat, a kik saját jól felfogott érdekükből a halállományt emelnék és törvény nélkül is kímélnék. A különféle véleményeket oly módon kívánja összeegyeztetni, hogy a tilalmi idő minimumban határozassék meg. Társulatoknál ez azonban nem is szükséges, mert azok a saját érdekükből is megtartják.

Zombory Antal: A tilalmi időnek barátja, de hosszúnak találja az előadói javaslat szerint megállapított határidőt. A hal-fajok között egyedüli a ponty, a mely nem mederben ívik; erre nézve a tilalmi időt május végeig elegendőnek tartja. Egyébként az előadó javaslatát elfogadja.

Gróf Széchenyi Imre elnök: Ámbár a felszólalók többségének nyilatkozatából kimondhatnám, mint elnök, azt a határozatot, hogy az előadó javaslatát — vagy legalább az ahhoz legközelebb álló elvi álláspontot

elfogadja a többség — ellenében annak az álláspontnak, mely a tilalmi időt egész eltörölni kívánja; mégis tekintettel arra, hogy mi nem vagyunk itt hivatva a végleges döntésre, hanem célunk az, hogy ankétszerűen vitassuk meg, mi a helyes, mi a fontosabb, figyelembe kell vennünk a kisebbség véleményét is. E vita során arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a halászok és halkereskedők a halászati tilalom teljes eltörlését kívánják, míg a halászat iránt érdeklődő más tagok abban a véleményben vannak, a mit az előadó úr javaslatában kifejezett, hogy t. i. a *halászati tilalom szükségesség, de annak megrövidítése kívánatos.* (Helyeslés.) Méltóztassék tehát hozzájárulni, hogy azok véleménye is, kik a halászati tilalom eltörlése mellett szólaltak fel, bevétessék a jegyzőkönyvbe. (Helyeslés.) — Áttérhetnénk már most az előadói javaslat precizizálására. — Az előadó úr javaslatához egy bővítő javaslatot terjesztett elő Répássy Miklós főmérnök úr; kérdem elfogadja-e ezt a kongresszus? (Elfogadjuk.) Ily értelemben mondom ki a határozatot. — Most következik Német Lipót úr indítványa, mely a tilalom meghatározását a főszolgabíróra bízta. — E javaslatnak nem akadt szószólója; azonban másik indítványa, melyet első indítványának el nem fogadása esetére terjesztett elő, mely az általános tilalmi időt május 1-től június 15-ig kéri megállapítani, lényegében véve az, hogy a tilalmi idő határai már a törvényben megállapítottak. (Lehető rövidre!)

Német Lipót: Bocsanatot kérek . . .

Gróf Széchenyi Imre elnök: Kimondja a kongresszus határozataként, hogy általános óhajként jegyzőkönyvbe vétetik, miszerint az általános tilalmi idő az új törvényben lehetőleg rövidre szabassék.

Jegyző olvassa a törvény 20-ik §-t.

Uszleben Antal szerint a kőszülő 40 cm-nél hosszabbra nem is nő; kéri tehát, hogy a kőszülő fogása kisebb mérethez köttessék. A ponty hosszúságát pedig 20 cm-ben állapítaná meg. A többi halak méreteivel meg van elégedve.

Fanda János: Súly szerint kérné a megállapítást és kimondaná, hogy egy negyed kilón alul levő halat, kivéve a fehér halakat, nem szabad fogni. (Ellenmondás.)

Singhoffer János: Kéri, hogy a vizának és toknak mérete kisebbre állapíttassék meg.

Gróf Schéchenyi Imre elnök: A kőszülő, viza s tok legkisebb méretének csökkentésére irányuló indítványokat, úgy látom, a kongresszus nem ellenzi; határozatba megy tehát, hogy a kőszülőnek, vizának s toknak kisebb mérete állapíttassék meg, mint a mostani érvényben lévő törvényben van. Fanda János azon proпозициóját azonban, hogy a halak kifogása súlyhoz köttessék, a kongresszus mellözi.

Jegyző olvassa a törvény 23-ik §-át.

Meszleny Benedek: Javasolom, hogy ennek a szakasznak *b)* pontja töröltessék és helyébe tésessék: »tilos minden oly készüléknek használata, a melyen a hálószem mint közvetlen fogó-eszköz működik (eresztő-hálók).«

Szóló megokolja röviden ezen javaslatát. Az eresztő-hálókkal a halat úgy fogják meg, hogy halászati műnyelven mondva »megnyakalják.« Ez a hal a vízbe vissza nem juthat elevenen; az ily szerszám káros és használata meg nem engedhető. A mi azokat a hálókat illeti, a melyeknél a háló egésze működik, mint fogó- vagy kerítő-szerszám, ezeknél a 4 cm. szembőség túlságos nagysága miatt káros, mert a 4 cm. szembőségű háló-

szemben megfogódik a hal, mint az eresztő hálónál s onnan elevenen kivenni bajos; ha kisebb szeme van a hálónak, akkor a hal ennek a veszélynek nincs kitéve. A kis szemű háló czélszerűségén kiemeli, hogy oly helyeken, a hol káros halak is fordulnak elő nagy számban, mint például a keszeg, sügér stb. azok a 4 cm. bőségű szemeken keresztül mennek és tovább élnek a nemesebb halfajták rovására. Kéri módosítása elfogadását.

Német Lipót: Előadó javaslatát elfogadja, de a törvénytörvény szakasz *c)* pontjának kibővítésére kíván indítványt tenni, mert szerinte ez a pont sok téves magyarázatra ad okot a hatóságok részéről. A végrehajtási rendeletben precizizozva van ugyan, de nem alkalmazták helyesen. Szólónak volt alkalma meggyőződni arról, hogy a hatóságok e pontot másként is értelmezik, mint ahogyan a végrehajtási rendeletben körülírják. A *c)* pontot eme szavakkal kéri szövegezni: »*Folyó vizekben* minden állandó halfogó készülék, például rekesz, kosár, zárháló, stb. alkalmazása, a mely közönséges vízállás mellett a parttól derékszögbe mérve a vízfolyás felénél többet elzár.

Kéri továbbá annak kimondását, hogy ez a tilalom nem áll a halászati jogtulajdonosoknak 100 holdnál nagyobb oly területeire, a melyen a halászatot a tulajdonos (13 és 14 §.) önállóan és korlátlanul gyakorolhatja.

Indítványának megokolásául felhossa a bélyei uradalom halász-területét: az uradalom önmaga létesít kíméleti tereket s bizonyos üzemterv szerint gyakorolja a halászatot. Azért tartja tehát szükségesnek a törvény ilyen kiegészítését, hogy a nagyobb halászati jogtulajdonosnak lehetővé tésessék, hogy gazdaságukat czélszerűen és okszerűen beoszthassák.

Uszleben Antal: Folyókon 3 cm-re kéri megállapítani a hálószem bőségét.

Fanda János: Abban a véleményben van, hogy a szembőséget általánosságban megállapítani nem lehet.

Singhoffer József: Szintén azt hangoztatja, hogy a hálószem bőségét megállapítani nem lehet. Az volna a legczélszerűbb, hogyha mindenki úgy alkalmazná hálóját, a mint a víz megkívánja. Kéri a méretek teljes törlését.

Paczona István: A szigonyozás eltörlését kéri; szerinte a szigonynyal való fogás nem egyéb, mint hal-kínzás, mert a szigonyozott hal forgalomba hozva oly rosszul néz ki, hogy az különben sem kelendő árucikk. De a szigonynyal oly halakat is megszürnak, melyek a méreteken alóli nagyságúak. A haltenyésztés fellendítése szempontjából proponálná, hogy a szigonyozás eltiltassék. Megokolásául fölhozza, hogy amikor az általános halászati tilalom tart, az orvhalászok rendszerint szigonynyal úzik a halászt.

Gróf Széchenyi Imre elnök: Konstatálom, hogy az előadói javaslatnak azon feltogása ellen, a mely a *b)* pontra vonatkozik, nem volt felszólalás, sőt ellenkezőleg az összes felszólalások oda irányultak, hogy a háló szembősége ne legyen korlátozva.

Kimondom tehát határozatként, hogy a *b)* pont törlendő és helyébe teendő: »tilos oly készülék használata, melyen a hálószem mint közvetlen fogóeszköz működik.«

A szakasz *c)* pontjához Német Lipót urnak van egy javaslata. Ezt szintén el méltóztatnak fogadni. (Helyeslés.) A harmadik Paczona urnak az az indítványa, hogy tiltassék el a szigonyozás. Erről kongresszusi tag urak még nem nyilvánítottak véleményyt.

Meszleny Benedek előadó: Általánosságban a szigonyozást eltiltani nem lehet, mert vannak oly fekvésű vizeink, ahol az év nagyrésztében másképp nem is lehet halászni, mint szigonynyal; ilyenek a nádas és lápos tavak. Különösen a ponty huzódik meg a nád és sás között s más szerszámmal, mint szigonynyal, nem is lehet hozzáférni. A bérlők keresményüktől fosztatnak meg a szigonyozás eltiltásával.

Corchus Béla: Szintén amellet van, hogy a szigonyozás eltiltassék, mert ép oly csunya halfogási mód, mint az eresztő halóval való fogás s ha az eresztő háló használata eltiltatik, akkor ezt is el kell tiltani.

Gróf Széchenyi Imre elnök: Az eddigi felszólalások után kénytelen volnék kimondani határozatként, hogy a szigonyozás eltiltassék. (Ellentmondás, zaj.)

Bors Mihály: Csak ott engedné meg a szigonynyal való halászást, ahol más eszközzel halászni nem lehet, mint p. o. nádasokban stb.

Meszleny Benedek előadó: A szigonyozás kérdését az egyes halászati társulatok hellyeibe utalná.

Singhoffer József: Elismeri, hogy a szigonynyal számos visszaélés történt, mert azt különösen az orvhalászok használják. A szigonynyal szűrt halak sokszor egészségtelenek, élvezhetlenek, mert a hálnak epéje keresztül van szűrve, vagy bele kifordul; az ilyen halért az illető a szállítási költséget sem kapja meg.

Fanda János: Szintén kéri a szigonyozás eltiltását.

Meszleny Benedek: Azt kéri, hogy a kongresszus akként mondja ki a szigonyra való véleményét, hogy bizonyos körülmények között a ministerium a szigonynyal való halászat tilalmától eltekinthet. (Helyeslés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Oly értelemben mondja ki a kongresszus határozatát, hogy a kongresszus a szigonyozást eltiltandónak véli az új törvényben, kivéve az oly vizeket (nádas, láp, ahol másként, mint szigonynyal, halászni nem lehet.

Meszleny Benedek előadó: Javaslatából kimaradt egy pont, melynek felvételét pótlólag kéri s ez az éjjeli halászatra vonatkozik. Az új törvényben az éjjeli halászat tilalmának elejtését kéri. (Helyeslés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Kimondja határozatként, hogy a kongresszus az éjjeli halászat tilalmának elejtését óhajtja.

A 24-dik §-ra vonatkozólag az előadói javaslat az előbb elfogadott módosítások folytán tárgytalanná válik.

Jegyző olvassa a törvény 26-ik §-át.

Meszleny Benedek előadó: Ezen szakasz első bekezdése a törvényben törlendő volna, mert amennyiben ezeket az állatokat lőfegyver nélkül alig lehet elpusztítani, visszaélésekre ad alkalmat.

Répássy Miklós: Fentartani kéri a szakaszt, mert a halakra legveszedelmesebb állatok (vidra) még jobban pusztíthatók más módon, mint lőfegyverrel. Egyébként pedig panasz e tekintetben eddig nem volt.

Meszleny Benedek előadó: Javaslatát visszavonja.

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus a törvény 26-ik szakaszának változatlan fentartását határozza.

Jegyző olvassa a törvény 27-dik §-át.

Meszleny Benedek előadó: A szakasz módosítására e javaslatot terjeszti elő:

„27. §. A tilalmi idő előtt fogott halakat, vagy rákokat a tilalmi idő kezdetétől számított 8 napon belül szállítani, vagy eladni szabad, de minden egyes esetben a község előljáró-

ságától kiállított bizonyítvánnyal igazolandó, hogy azok a tilalmi idő beállta előtt fogottak, vagy zárt vízből származnak.»

Singhoffer József: Ellene szól e javaslatnak. Szerinte a központi vásárcsarnokban eléggé ellenőrzik a halak származását; minden küldeményhez tartozó községi bizonyítvány is kell. (Közbekiállítás! Ismerjük azt! Derűtség.) Megtörténik az az eset, hogy a halászmestereknek a tilalmi idő előtt közvetlenül 50—60 q. haluk van s ezeket visszatartják azért, hogy a tilalmi idő alatt kielégíthessék vevőiket. Kéri a javaslat mellőzését.

Hideghéty Imre: Elismeri, hogy az ellenőrzést szigorítani kell, de lehetetlenség volna megfosztani a kereskedőt attól a kedvezménytől, hogy akkor vásárolja a halat, amikor olcsóbb és raktározza arra az időre, midőn jobban értékesítheti. Kéri a 27-dik §. mostani szövegének meghagyását.

Paczona István: Szerinte oda kellene hatni, hogy a származási bizonyítványokat lelkiismeretesen állítsák ki.

Gróf Széchenyi Imre elnök: Miután a nézetek e kérdésben megoszlanak, azt hiszem, tisztelt kongresszus, hogy e kérdést nyílt kérdésnek kell hagynunk s a jegyzőkönyvbe kifejezésre juttatjuk azt, hogy a halkereskedők és a halászmesterek e szakasz módosítását mellőzni kéri és az eredeti törvény szövegét javasolják fentartani; míg a kongresszus másik része épen a visszaélések szempontjából szükségesnek tartja az új törvénybe felvenni az előadó által javaslatba hozott módosítást. A kérdés helyes megoldásának valószínűleg csak egy módja van: hiteles raktárak felállítása, ahonnan a tilalmi időszak alatt is forgalomba kerülhet a hal. Bízunk a miniszterre az intézkedést.

Némethy János: A régi törvénynek egy hiányára hívja fel a kongresszus figyelmét s ez az, hogy nincs abban felvéve a vizek fertőzésének tilalma gyári s más szennyves vizek által. A vízjogi törvény ide vonatkozó intézkedését nem tartatják be; szülő tudomása szerint Sopronmegyében a Rába, Répce és Ikva folyók mentén, ahol több helyütt próbálkoztak a vizeknek hallal s rákkal való bekenésítésével, a kísérletek igen szépen sikerültek, de csakhamar kipusztult az egész állomány, mert a gyártelepek vizeiket a folyókba eresztik. Kéri, hívja fel a kongresszus erre a kormányzat figyelmét. (Helyeslés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Kimondja, hogy a kongresszus az indítványt helyesléssel fogadja.

Következik a büntető határozatokról szóló fejezet.

Jegyző olvassa a törvény 62, 63, 64 és 65 §-át.

Meszleny Benedek előadó: Nagyon enyhének találja a törvényben a büntető határozatokat, mert tudjuk, hogy a halásznép mily könnyen viseli el az egy-két napi fogházbüntetést és a közigazgatási hatóságok is gyengén bánnak el ezekkel szemben. E kijelentésével azt hiszi, indokolta az e szakaszra vonatkozó javaslatát, a melyet a következőkben nyújt be:

»62. §. Kihágást követ el és 100 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) b) — — —

c) aki a 27. és 28. §-ban foglalt tilalmat megszegi.

63. § Kihágást követ el és 50 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a ki a jelen törvény 2, 18., 20., 21., 26. és 27. §-ban foglalt tilalmakat megszegi,

b) a ki a 23. §. a), c), d) és f) g) h) pontjaiban foglalt tilalmakat megszegi.

64. §. Kihágást követ el és 20 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, a ki:

a) b) c) d) e) — — —

65. §. Kihágást követ el és 10 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

a) — — —

b) törlendő

c) d) e) r) — — —

Puteáni Géza báró és *Paczona István* hozzájárulnak előadó javaslatához.

Gróf Széchenyi Imre eltávozván, gróf *Szapáry Gyula* alelnök foglalja el az elnöki széket.

Pekánovics Imre: Elfogadja az előadó javaslatát; de ajánlatba hozza, keresse meg a kongresszus mai tanácskozásából kifolyólag a földművelésügyi kormányt, adjon ki rendeletet az illetékes hatóságoknak aziránt, hogy a halászati kihágások büntetése kiszabásánál szigorúbban járjanak el.

Gróf Szapáry Gyula elnök: Kimondja a kongresszus határozataként, hogy a 62—63 és 64-ik szakaszokra nézve, melyek a büntető határozatokat foglalják magukban, a kongresszus előadó javaslatát elfogadja és hozzájárul *Pekánovics Imre* azon indítványához, hogy a földművelésügyi miniszter felkéressék, miszerint a törvény módosításának életbeléptetése előtt is saját hatáskörében intézkedni szíveskedjék, hogy a közigazgatási hatóságok a halászati kihágásokat szigorúbban büntessék.

Jegyző olvassa a törvény 70. §-át.

Meszleny Benedek előadó: A büntetés érzékenyebb tétele végétt kéri e szakasz következő módosítását.

»70. §. Ezen kihágási ügyekben, valamint a kihágások által tulajdonosokat illető kártérítés megállapítása iránt a 60. §-ban említett hatóságok illetékesek.«

Ha ugyanis a kártérítés kérdését a rendes bíróság intézi, az eljárás oly körülményes s nehézkes, hogy a károsodottak inkább elállnak igényüktől. (Helyeslés)

Gróf Szapáry Gyula elnök: A kongresszus a 70-dik szakaszt előadó módosításával fogadja el.

Gróf Széchenyi Imre elnök visszatér. — Következnek az indítványok.

Jegyző olvassa:

»Zenta-vidéki halászati társulat Zentán.

A budapesti halászati kongresszus végrehajtó bizottsági Elnöke, méltóságos *gróf Széchenyi Imre* úrhoz, Budapesten.

A budapesti halászati kongresszus végrehajtó bizottsága által az 1898. évi XIX. t. cz. módosító a tárgyában szerkesztett emlékirat tartalmához a »Zentavidéki halászati társulat« nevében hozzájárulok, azonban a f. é. márczius 7-én tartandó kongresszus elé, a meghívó értelmében, az emlékirat kiegészítése céljából tisztelettel a következő indítványomat terjesztem elő:

I. Tekintve, hogy az 1888. évi halászati XIX. t. cz. III. fejezetében kontemplált halászati tilalmak szigorú ellenőrzése a gyakorlati életben lehetőleg kivihető legyen és a társulat működése e tekintetben meddő ne maradjon; tekintve hogy a célhoz vezető ellenőrzés különben is tetemes kiadásokkal terheli a társulatokat; tekintve hogy a halászati törvény VI. fejezetében foglalt büntető határozatok 68. §-ban az rendelkezik, hogy a halászati kihágásokból befolyó pénzbüntetések felerészben az országos közgazdasági alap javára esnek, felerészben pedig azon község szegény-alapját illetik, melynek területén a kihágás elkövetett; míg evvel szemben a tetemes kiadások a társulatokat terhelik, melyek működése kizárólag az országos közgazdasági érdekeket mozdítja elő s míg a társulatok csak áldozatokot hoznak: vétessék fel az emlékirat szövegének a kihágások büntetését tárgyzó részéhez: »hogy a fenti 68. §. rendelkezése

akként változtassák meg, miszerint a befolyó pénzbüntetések felerészben a kihágást feljelentőnek engedjék át, miként ezen elv a vadászatról szóló 1883. évi XX. t. cz. 86 §-ában meghatározott, mivel ily törvény rendelkezése mellett éppen azon egyének, kik leginkább érintkeznek és legtöbbet fordulnak meg a halászati területeken, szintén érdekelve lesznek a kihágások feljelentését teljesíteni és az avval járó idővesztéséget feláldozni.

II. Tekintve, hogy a halászati társulatok a törvény imperatív rendelkezése folytán alakultak és úgy az alakulás, mint a fentartás sok kiadást okoznak, annélkül, hogy az eddigi csekély bevételek fokozódhatnának, különösen az első 5—10 évi időszak alatt; tekintve hogy a régen megbecsülhetlen hasznokat nyújtó halászati területeket az országos ármentesítési intézkedések tetették tönkre, tekintve, hogy a társulatok alakulása majdnem kizárólag országos érdekű:

nem igazságos és nem is méltányos az, hogy a társulatok adminisztratív, tehát országos érdekű, hivatalos ügyekben levelezéseik postadíjakkal terheltesse, pedig ezen teher különösen az alakulási éveken számottevő, minélfogva kérem, hogy az emlékiratban vétessék fel az is: »hogy a törvény értelmében alakuló és megalakult halászati társulatok szorosán vett adminisztratív ügyeiben a postadíjmentesség a törvényben biztosított.« Midőn ezen indítványomat a nyílt határidőn belül beterjesztem, tisztelettel kérem Méltóságos Elnök urat ennek felvétele iránt intézkedni.

Budapest 1901. évi február hó 18-án, Tallián Béla s. k. a zenta-vidéki halászati társulat elnöke. (Elfogadjuk.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus az indítványt magáévá teszi.

Jegyző olvassa:

»A Tokaj-nagyhalászi tiszai halászati társulat elnökétől. Baszalom, u. p. Királytelek, Szabolcs m. 22/19 I. Méltóságos Elnök úr! Mélyen tisztelt Halászati Kongresszus! Az országos halászati kongresszuson személyesen meg nem jelenhetvén, a megküldött előadói javaslatot átolvasván, annak minden pontját egészben magamévá teszem. Ez okszerű megfigyelés terméke és teljesen viszonyainkhoz alkalmazkodó praktikus indítvány. Szabad legyen azonban következő szerény véleményemmel azt még megtoldani: Mint tiszamelléki lakos tapasztalom azt, hogy nagyobb részben általánosan, de különösen vidékünkön az orvhalászatot nagyban üzik. Minden parti községben van egynehány ilyen kétes existenciára, ki csak abból él, kézrekerítésök pedig nagy bajjal jár; különösen üzik pedig ezen mesterségüket a tilalmi időszakokban, midőn a rendes halászembert legalább részben más foglalkozás szólítja el a víztől. Ennek jobb ellenőrzésére ajánlanám, hogy: minden parti községben a halászterülettel nem bíró egyének kötelesek halász-eszközeiket a halászat meggátlása okából a községi előjárásnak bemutatni és azokat lepecsételten; az ez ellen vétők a 63. §. szerint büntetendők. A tilalmi időszakra pedig ezen eljárást általánosítani kellene s még a rendes halász-eszközöket is hivatalos pecsét alá venni. Így a notorius orvhalászatokat már saját lakásukon, vagy a vízhez való közeledés, vagy az onnan való távozás alkalmával is könnyebben tehen kaphatják az ellenőrző közegek. A javaslat 2. §. 3-ik bekezdését, miután a vízszabályozó társulatok az anyag-gödörök vizeinek levezetéséről 64685/98. sz. a kibocsátott ministeri rendelet értelmében különben is tartoznak gondoskodni, így módosítanám: »Az ármentesítő társulatok árteremeik mélyebb fekvésű, az árvíz lefolyása után is még vízzel borított anyag-gödörre, melyeket 64685/98. sz. ministeri rendelet értelmében lefolyó árkokkal összekötni és levezetni tartoznak, a halászati jog tulajdonosai által ellenőrizendők és mulasztás esetén ez időről-időre a felsőbb hatóságnak bejelentendő.« Hazafiúi üdvözlettel: Liptay

Jenő s. k., a Tokaj-nagyhalászi tiszai halászati társulat elnöke. (Helyeslés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus az indítványt elfogadja.

Jegyző olvassa:

»Indítvány. A halászati kongresszus intézzen feliratot a m. kir. földmívelési minister úrhoz a kéréssel, hogy a halászatról szóló új törvényjavaslat keretébe olyan intézkedés is vétessék fel, mely a mesterséges tavakban üzött haltenyésztést és halnevelést a mezőgazdaság egyik ágának minősítse, mely sem a járadék, sem a III. oszt. keresetadó tárgyát ne képezhesse, ha a halnevelést a földtulajdonos maga üzi. Ujjonnan létesített, vagy újonnan használatba vett halastavak pedig a földadó alól is 15 évre felmentessenek. Megokolás: Adókievetés alkalmával a pénzügyi közegek sokszor megkísérlik és néha keresztül is viszik, hogy a mesterséges halastavakban üzött haltenyésztés, akár meg van róva a halastó területe földadóval, akár nem, mint a mezőgazdaságtól elkülönített vállalat adóztassék meg III. oszt. keresetadóval. 1. Törvény szerint földadó tárgya minden gazdaságilag használható terület. A halastavak legnagyobb részét mezőgazdaságilag használatban volt földterületet foglalnak el, majdnem mind azonban mezőgazdaságilag használható területen vannak. Megtörtént ugyan, hogy a földadó a kataszter felállításakor mint vízterületek természetlen területeként lettek felvéve, de ez a nyilvánvaló hiba, melyet az állami közegek annak idejében elkövettek, nem szolgálhat okúl arra, hogy az ilyen tavakban üzött halnevelés, mint földadóval meg nem adóztatott kereset III. oszt. kereseti adó tárgyát képezze, vagy éppen mint halászati jog, járadékadó tárgyának nyilváníthatassék. 2. A mesterséges halászat éppen olyan gazdasági ágnak tekintendő, mint más állattenyésztés, vagy állatnevelés, mert ahelyett, hogy a réten szénát, vagy a szántóföldön takarmányt termelnénk, a területet haltenyésztésre fordítjuk és a rajta termő növényeket és alsóbbrendű állatokat a halaknak szánjuk eledelül. Valóságban tehát a halastó gazdaságilag használt terület. Már régen fennálló elv, hogy a gazdaság állattartása semmi szín alatt sem tekinthető külön kereseti ágnak, sőt hogy a gazda saját terményeinek eladása után sem tartozik kereseti adót fizetni, még akkor sem, ha erre a célra külön raktárt, vagy eladási helyiséget tart. 3. A mesterséges haltenyésztés, vagy halnevelés úgy, mint az inkább foglalás útján gyakorolt nyílt vizekben a halászat, járadék adó tárgya se lehet, mert nem valamely jogosítvány kifolyása, hanem okszerű állattenyésztés jellegével bír. 4. Nemzetgazdasági szempontból igen fontos az, hogy a mesterséges haltenyésztés minél több kedvezményben részesüljön oly célból, hogy ennek a gazdasági ágnak felkarolására a gazdák mentől hathatósabban ösztönöztesse. A mesterséges haltenyésztés hazánkban a nyugati államokhoz képest tetemesen meg van nehezítve. Oka ennek a mi klímánk, mely csapadékban sokkal szegényebb, mint pld. a csehországi klíma. Patakjaink is nagyrészt elvesztik nyáron a vizüket. Annál nagyobb támogatásra szorul az, aki az egyes alkalmas helyeket kikeresve, megkoczkáztatja tőkáját, hogy mesterséges tavakat rendezzen be. A gazdaságnak ez az ága annál fontosabb, mert ez van hivatva egyrészt arra, hogy a folyóinkban a szabályozások által megfogyott halakat helyettesítse és másrészt arra is, hogy a mezőgazdaság jövedelmeit emelni segítse. Ha új szőlők telepítéséhez, új iparvállalatok létesítéséhez adókedvezményt nyújt az állam, sőt segílyt is, teheti ezt egy ilyen fellendülni készülő új gazdasági ág istápolására is, annál inkább, mert az az összeg, amelyet ilyen címen veszíteni fog, aránylag nagyon csekély összeg lesz. Tatán, 1901. február 25-én. Hideghéthy Imre, s. k. (Élénk helyeslés).

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus az indítványt elfogadja.

Jegyző olvassa:

»Indítvány. Utalva arra, hogy a halaknak élő állapotban való forgalomba hozatala nem csak gazdasági, de közegészségi tekintetben is fontos; utalva arra, hogy a halárak általában, de különösen az élő halak sikeresen csak akkor szállíthatók vasuton, ha a kezelés az áru különleges természetének megfelelően történik; utalva továbbá arra, hogy az élő halszállítmányoknál a bruttó súly a nettót legalább 4–5-ször felülmúlja, minélfogva az egyéb áruval azonos díjszabás mellett az élő halaknál a szállítás költsége a szállított árut túlságosan terheli; végre pedig utalva arra, hogy a halászat fellendülésének egyik igen hatékony tényezője rejlik a gyors, megbízható és olcsó vasuti szállításban, amire nézve hazai vasutaink távolról sem nyújtják azt, amit a külföldiek: mondja ki a Budapesti Halászati Kongresszus, hogy ezen ügyben feliratot intéz a földmívelésügyi m. kir. minister úrhoz, kérvén őt, hogy a fent körülírt cél megvalósítására illetékes helyen kellő lépéseket tenni méltóztassék. Budapest, 1901. február 25-én. Dr. Hirsch Alfréd, s. k. (Helyeslés).

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus fel fog írni ez ügyben a földmívelésügyi m. kir. minister úrhoz.

Jegyző olvassa:

»Indítvány. A halászati kongresszus intézzen egy feliratot a magyar kir. földmívelési minister ő nagyméltóságához, hogy a jövődben köteendő kereskedelmi és vámszerződések alkalmával részesítse figyelembe a halászatot is és lehetőleg olyan vámot kössön ki a behozandó halakra, hogy ezzel a hazai halászat és haltenyésztés a kellő védelemben részesüljön. Indokok: Ismeretes dolog, hogy Oroszországból és Romániából az utóbbi években temérdek jegelt halat szállítanak, de ujjabb időben Romániából élő halat is nagy mennyiségben hoznak a budapesti piacra, amely a hazai halak árát tetemesen lenyomja. A jegelt halak tömeges behozatala már évek óta érezteti hatását. Az orosz stüllő Budapesten 40 kr. kilogrammonként. A Romániából behozott élőhal tudtommal ez idén érkezett először Budapestre. Ennek ára kilogrammonként kicsiben 60 kr. holott ugyanilyen halmak ára különben 80 kr. volna. A haltenyésztést ez az ujjonnan kezdett import nagy veszélyvel fenyegeti. Tatán, 1901. február 25-én. Hideghéthy Imre, s. k. (Elfogadjuk).

Gróf Széchenyi Imre elnök: Ugyane tárgyra vonatkozik a következő indítvány.

Jegyző olvassa:

»Határozati javaslat. Mondja ki a kongresszus, hogy a hazai haltermelés védelme érdekében az Oroszország és Románia felől beözönlő nyershalra vámnak kivetését szükségesnek tartja s e végből illetékes helyre indokolt előterjesztést tesz az iránt, hogy a közel jövőben felújítandó vámszerződések keretében a jelzett országok felől beözönlő nyershalra métermázsánként legalább tíz (10) korona vám állapíttassék meg. Benyújtja: Dr. Purgly Sándor, s. k.

Dr. Purgly Sándor: Nincs szándéka a kongresszus türelmét hosszabb időre igénybe venni, azért röviden kívánja indítványát indokolni. — A halászatban nagy nemzeti vagyonunk rejlik és ennek daczára azt tapasztaljuk, hogy folyton veszt jelentőségéből; ennek egyik oka, hogy a halkereskedelmünk nem részesítettik kellő védelemben. Ennek igazolására utal arra, hogy Romániából és Kelet felől mily nagy mennyiségű halat hoznak be. A földmívelésügyi ministerium szakközegeitől nyert statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy behozatalunk 1892 óta megnégyszereződött s jelenleg 13.767 méter-

mázsát tesz ki; ezzel szemben kivitelünk csak 6896 métermázsa. Mindez indokolja szólónak az indítványát, melynek elfogadását kéri. (Helyeslés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Kimondja, hogy az indítványokat a kongresszus elfogadja.

Jegyző olvassa *Landgraf János* indítványát:

»Tekintettel arra, hogy halászatunk ez időszerint teljesénélkülözi az érdekképviselőket és így híjával van annak a természetes gócpontnak, amely nem csak a halászati érdekek óvása, védelme és biztosítása, de a halászat fejlesztése érdekében is kiváló szerepre hivatott;

tekintettel továbbá arra, hogy a fentforgó viszonyok között ezen célra teljesen alkalmasnak látszik az 1886. május 23-án 27420 86. szám alatt kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályok alapján alakult országos halászati egyesület, mely azonban vezetőinek elhalálása miatt már hosszabb idő óta nem működik;

mondja ki a budapesti halászati kongresszus, hogy a fentebb körülírt cél megvalósítására az országos halászati egyesület működésének felvételét szükségesnek tartja s ennek kezdeményezésére a saját kebeléből egy bizottságot küld ki, felhatalmazván ezt a szükséges előmunkálatok megtételére, illetőleg annak idején az alakuló közgyűlés egybehívására.»

Landgraf János: Nem kívánja a kongresszus türelmét hosszabb időre igénybe venni s csak azt konstatálja, hogy ma, midőn egy a gazdátársadalom, mint az ipari termelés minden rétege tömörül azért, hogy érdekeit telhetőleg védje, eléggé indokolt, hogy a magyar halászat érdekeltiségének is országos központja legyen. Ezért kéri indítványa elfogadását s egy öttagú előkészítő-bizottság kiküldését.

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus *Landgraf János* indítványát elfogadja s az előkészítő-bizottságba *gróf Széchenyi Imrét*, *Puteáni Gézát*, *Landgraf Jánost*, *Meszleny Benedeket* és *dr. Lendl Adolfot* küldi ki. Azt hiszem, hogy a mai kongresszus munkájának ezen országos intézmény megalakítása lesz a koronája.

Dubravszky Róbert: Kérdést intéz aziránt, hogy a halászati törvény módosítása ügyében teendő felterjesztés és egyéb határozatok mely fórumhoz fognak intéztetni?

Gróf Széchenyi Imre elnök: Az ügyrend 4-dik pontja értelmében a hozott határozatok közül azok, melyek felsőbb helyre vannak szánva, fel fognak terjesztetni a földművelésügyi kormányhoz. Egyéb határozatok elintézése, illetve érvényesítése az alakítandó országos egyesület feladata lesz.

Gróf Széchenyi Imre elnök: A kongresszus napirendje ki lévén merítve, a kongresszus jegyzőkönyvének hitelesítésére felkéri *Hertelendy Ferencz* és *Buday Zádor* kongresszusi tagokat. Meleg szavakkal mond azután köszönetet a kongresszus nevében előadónak, a kinek első sorban köszönhető a kongresszusnak ezen szép munkálkodása és *Landgraf János* orsz. halászati felügyelőnek, a ki nemcsak odaadással pártolta ezen több év előtt felmerült eszmét, de munkájával azt a megvalósulás stádiumába is juttatta. (Éljenzés.) Végül köszönetét fejezi ki az O. M. G. E. intézőségének, hogy helyiségét szíves volt a kongresszus céljára átengedni.

Szapáry Gyula gróf: Indítványozom, hogy *gróf Széchenyi Imre* elnöknek a kongresszus tapintatos vezetéséért és mindazoknak, a kik a kongresszus előkészítésén fáradtak, jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. (Élénk helyeslés, éljenzés.)

Délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor fejeződött be az érdekes tanácskozás. A résztvevő tagok buzgalmát semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy a fásasztó tárgyalás végéig teljes számban együtt maradtak. A teljesített munka jóleső érzésével oszolhattak széjjel.

A tenyészhalak megválasztásáról.

Itt a tavasz. Nemsokára elérkezik a halgazdagságokban annak az ideje, hogy az ivótavakba is élőköltözködjék. Főbenjáró jelentőségű dolog az a halgazdaságra, hogy milyen gonddal történt az ivadéknyerésre szánt anyahalak megválogatása; ugyanazért az alábbiakban megkísértünk arra vonatkozólag némt útmutatást nyújtani.

Azt felesleges hosszabban fejtegetni, mennyire megkárosítja az önönmagát, aki a rosszabbul fejlődő kevesebbet érő halakat tenyésztí tavaiban, amidőn ugyanazzal a munkával és fáradsággal a nemesebb, a sokkal jobban értékesíthető fajtákat is produkálhatja.

A haltenyésztésnél, mint egészen új mezőgazdasági ágánál, még gyakori az az eset, hogy a vele foglalkozni kezdők teljesen járatlanok abban, milyen a jó tenyészanyag s milyen tulajdonságú s testalkatú halak után várható előnyösen fejlődő ivadék. Már pedig az régen ismert igazság, hogy az elődök jó és rossz tulajdonságait kisebb-nagyobb mértékben az utódok öröklik.

Az kétségtelen, hogy a tógazdaságokban tenyészteni szokott ponty-fajták mindegyike előrehaladott fokán áll már a nemesítésnek, amiről egy pillantás a tógazdaság és folyóbeli halra bárkit is azonnal meggyőzhet; még sem volna azonban indokolt, a megkezdett úton megállani s beérni azzal az eredménnyel, amit az eddigi nemesítési törekvések felmutatnak, de saját jól felfogott érdekében minden haltenyésztőnek kötelessége halanyagát tovább fejleszteni, a gyakorlatban jónak bizonyult módon.

A ponty, vagy más halfaj nemesítésére két mód kínálkozik:

1. Ha gondot fordítanak arra, hogy a halak az ő természetes táplálékukban soha hiányt ne szenvedjenek. A jólélés ugyanis nemcsak azt az élvező halak kedvező fejlődését biztosítja, de az elődök tulajdonságainak átöröklése révén az ivadéokra is előnyös befolyással van.

2. Az átöröklést tekintve alapúl, az, ha az ivadéknyerésre szánt halakat gondosan megválogatják s csakis a gyorsan és előnyösen fejlődötteket használják erre a célra.

Nyilvánvaló, hogy a második mód sokkal hamarabb vezet célhoz, ugyanazért is a ponty nemesítésénél általánosan az ivadéknyerésre szánt halakat szokták igen gondosan megválogatni.

A halfajták nemesítésére különösen kedvező az a körülmény, ami más gazdasági, házi állatainknál nincs meg, hogy egy-egy anyaállat után tömérdek az ivadék. Erre a sok ivadékra nincsen is szükség, tehát már az ivadékot is ki lehet válogatni s csak a legjavát tartani meg.

A halgazdaság pontyállományának nemesítésére irányuló első megválogatása a harmadéves nőstény és hím halaknak az őszi lehalászásnál történik, amidőn

a piacra kerülő halak közül a legszebb példányokat kiszedik s kényelmes teledőkbe helyezik, kora tavasszal azután a teledőkben levő anyagot még egyszer gondosan átvizsgálják s csakis a legkiválóbbakat tartják meg az ivás céljaira, a többit piacra adják. A kiválogatottakat lehetőleg külön tavakba helyezik s negyedik éves koruktól kezdve, amikor a 3 kg. súlyt már elérték, kezdik ivadéknyerésre használni őket.

Könnyen elképzelhető, hogy ha ez a kiválogatás évek során át tart, az ivadéknak évről-évre nemesedni kell, amint hogy nemesedett is, amit a folyóbeli és tógazdaságbeli pontyok között az előbbieket hátrányára szembezőkő különbség mindenki előtt meggyőzően bizonyíthat.

A wittingaui (Csehország) hatalmas kiterjedésű tógazdaságokban több mint 20 évvel ezelőtt kezdtek az ivadéknyerésre szánt halaknak ilyféle megválogatását és pedig akkora gondossággal, hogy az őszszel kiválogatott egy-két ezer pontyból tavasszal éppen csak a legkötünőbbeket tartották meg maguknak. A fennmaradt nagymennyiségű kütüno tenyészanyagot újból osztályozták s a kiválóbb alakúakat idegen tógazdaságok ivóhá!-szükségleteinek fedezésére tartották fenn, a többit pedig, amelyek azonban még mindig igen jól fejlett pontyok voltak, a fogyasztásra kerülő halak közé helyezték.

Az ideális alkat, amelyre a tenyésztők a ponty nemesítésénél törekednek, velejében úgy jellemezhető, hogy könnyű, de mindazáltal rendesen fejlődött csontvázon a húsmennyiség a lehető legnagyobb legyen. Az ivadéknyerésre szánt halaknál tehát a kütüözött cél megközelítése végett azokra jut a választás, amelyeknek feje kicsiny, háta emelkedett s a farok felé nem hirtelen, de átmenetileg esik. A hal teste azonban a magasan ívelt hát mellett ne az a zömök alak legyen, amilyen pld. a kárász, de megnyúltabb. Felülről nézve is teltnek látszódjék az állat s ne lapos, összenyomottnak, aminek alapkövetelménye a széles hát.

Fölmerülhet a faj nemesítésénél az a kérdés, hogy jó-e a zsenge ivadékok közül a jövendő nemzedékek őseiül kiszemeltek már kora fiatalságuktól kezdve különös gonddal táplálni, mesterséges eledellel tartani? A felelet erre a kérdésre csakis tagadó lehet. Mert ha az ivadékok fejlődését ily mesterkélt uton segítik elő, igen könnyen bekövetkezhetik a csalódás, amennyiben nő és fejlődik az is, amelyiket a természet nem áldotta meg a gyorsnövés jó tulajdonságával. Ha most az ily halak ivadéka! oly viszonyok közé kerülnek, ahol be kell érniök azzal a táplálékkal, amit a tó termel, bizony aligha fognak valami nagy örömet okozni várt gyors és kifogástalan növekedésükkel. Káros a faj nemesítésére szánt egy-két éves ivadékok hizlalása, különösen azért, mert a hizlalás révén beálló tulságos mértékű hús és zsírképződés a többi testszerkezeti részek rovására történik, főképp a csontváz kellő fejlődését befolyásolhatja károsan. Már pedig a halgazdaság végcélja szempontjából oly tenyészanyag nyerésére kell törekedni, melynek mint már említettük, oly könnyed, de erős szerkezetű csontváza legyen, amelyen lehető nagy mennyiségű hús helyezkedhetik el. A mesterséges táplálékkal túlkövérré hizlalt pontyoknál továbbá nem lehet a cél érdekében szükséges oly szigorú megválogatást sehogysen végrehajtani, mert a keresett jellegzetes formák

a túlkövérség következtében többnyire rejtve maradnak, a hal alakja, hogy úgy mondjuk, egészen elferdül.

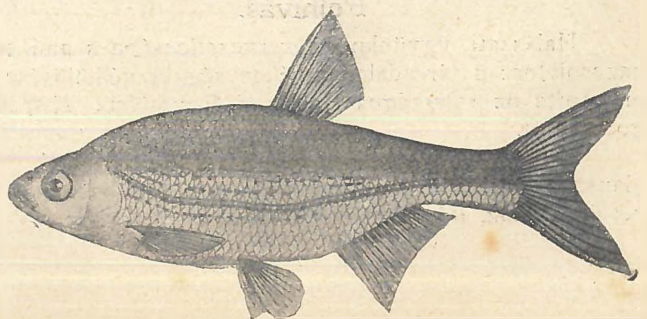
A kiválogatott ivadékokat tehát csak a maga természetes táplálékára kell utalni, gondot fordítva arra, hogy abban hiányt ne szenvedjen, mert csak így fejlődhet a hal kívánt módon, már kiskorától kezdve megőrizve a test és testrészek közötti óhajtott helyes arányt.

Ha a jövendelmzéség szempontjából előnyös valamely halgazdaságban mesterséges táplálékkal hizlalni az arra való harmadéves halakat, az elmondottak figyelembe vételével produkált tenyészhalak erre mindig igen jól beválnak s előnyös tulajdonságaikat ezen körülmények között fokozott mértékben juttatják érvényre. Nem utolsó jó tulajdonsága a természetes táplálékkal élő tenyészanyagnak az sem, hogy szaporodási képessége megmarad a maga természetes állapotában, míg a mesterségesen felhizlalt halaknál ez a képesség csökken, olykor, lehet mondani, határozottan elvész.

A nemesített pontyok között tulajdonképpen csak két válfajról lehet beszélni, *cseh pontyról* és a *galicziai pontyról*. A többi itt-ott émlégetni szokott válfajokat bátran lehet mellőzni. Ezek a különböző életviszonyok közé jutott cseh és galicziai pontyok le származottjai, melyek idő folytával bizonyára tüntetnek föl valami eltérést az eredeti típustól, de nem oly lényegest, hogy a miatt indokolt volna külön válfajoknak tekinteni őket. A két faj gyors növés dolgában körülbelül együtt áll, vannak ugyan a kik azt tartják, hogy a cseh ponty mégis valamivel gyorsabban nő. Mindegyikről el lehet mondani, hogy a harmadik évben minden mesterséges táplálék nélkül is átlagsúlylyal felül vannak a 1.5 kg.-on, néha a 2 kgt is is elérik. A kettő között az alakbeli különbséget talán azzal lehet jellemezni, hogy a cseh ponty felülről nézve; míg a galicziai ponty oldalról nézve szélesebb.

Használatos még a *tükrös és bőr-ponty* elnevezés is. Ez alatt azonban nem külön válfajokat értenek, miután ilyenek úgy a cseh, mint a galicziai pontyok között található. Tükrösöknek azokat a pontyokat nevezik, amelyeknek testét nem a rendes fejlődésű és mennyiségű pikkely teszi, hanem csak itt-ott elvétve látható azon egynehány túlnagyra fejlődött pikkely. A bőr-pontyok testén egyáltalában nincsen pikkely. Gazdasági jelentősége annyiban volna a tükrös és bőr-pontynak, hogy a másféle pontyok testét fedő pikkely valamivel több mint 1%-át teszi a test súlyának, a fogyasztóknak tehát, ha azokat veszik, nem kell megfizetniök a hasznavehetetlen pikkelyt. A mi vevőközönségünk azonban úgy látszik, még ennyire nem számító, mert a tükrös és bőr-pontyot nem szívesen veszi, marad a pikkelyes mellett, úgy hogy halgazdaságunkban az ivadékat és a kihelyezésnél azokat rendszerint kiselejtezik.

M.

Országos Halászati Egyesület.

Egy hónapja annak, hogy e helyen az Országos Halászati Egyesület reaktiválásának kérdését felvetettük. Jól eső örömmel konstatáljuk, hogy azóta ez az ügy a megvalósulás stádiumába lépett, mert az e végből kibocsátott felhívásra már is szép számmal gyűlnek a tagül jelentkezők aláírásai.

Nagy és fontos feladat vár ez egyesületre. Hogy ha pedig figyelembe vesszük a mutatkozó előjeleket, nem kételkedhetünk, hogy az egyesület működése mihamarább megtermi gyümölcseit. Az a lelkesedés, melylyel a közelmúltban ülésezett halászati kongresszus, az egyesület működésének felvételére vonatkozó indítványt magáévá tette, az e végből kiküldött bizottságnak gyors és alapos munkája, nem ülőben a nagyközönség részéről a jelentkezésekben nyilvánuló élénk érdeklődés fényes bizonyosságot tesznek arról, mily jó és termő talajba hullott a multsori cikkünk által elvetett mag.

Igy van ez helyesen. Nézetünk szerint itt az ideje és az Országos Halászati Egyesületnek a feladata halászatunk haladásának talaját előkészíteni. Nagy szükség van arra, megmozgatni az érdekelteket és halászatunk javára egészséges közvéleményt teremteni. Egy jól szervezett egyesület van leginkább abban a helyzetben, hogy a halászat jelentőségét ne csak kimutassa, de végre valahára átvigye a köztudatba, oda, a honnan ez idő szerint nagyon hiányzik.

Az idevágó kérdésekkel köztudomásszerűleg mi magunk törődünk legkevesebbet. Ugy voltunk ekkoráig, mint a beteg gyermek az orvossal. A helyett, hogy magunk mutattunk volna rá azokra a bajokra, amelyek haladásunkat gátolják, törekvéseinknek útját állják, azt vártuk, hogy mások találják ki, mi fáj nekünk és önszántukból javítsanak helyzetünkön. Ahelyett, hogy követeltük volna az okok elhárítását, avagy hatásunknak lehetőség szerinti ellensúlyozását, tanácsainkkal, útmutatásainkkal hozzájárultunk volna a javuláshoz: beértük a csendes lemondással, avagy pedig a kormány által kezdeményezett intézkedéseknek enyhe kritizálásával.

Bővében vagyunk a földadat anyagának, a mely a megindulást sem ingadozóvá, sem bizonytalanná nem teszi, ha komolyan akarunk munkához látni. Azok a nehézségek, a melyek főnfoognak, hamar elenyésznek, ha egységes érzület tölti el az egyesület tagjait és közös akarattal fegyverkezünk a cél munkálására.

A mit akarunk, nem új dolog; nem is olyan, a mit egyebütt még meg sem kíséreltek. Sőt inkább külföldön tömegesen nyílik az alkalom eme példák hatásának, eredményének tanulmányozására. Látjuk ezt itthon is, egyéb tereken. Mindezek a példák elég biztatók tehát arra, hogy magunk vegyük kezünkbe a halászat fejlesztésének ügyét és szabjuk meg annak irányát.

A midőn az alábbiakban egész terjedelmében közöljük a halászati kongresszus által, az O. H. E. életrekeltése érdekében teendő előintézkedések megtételére kiküldött bizottság felhívását, nem mulaszthatjuk el lapunk t. olvasó-közönségének figyelmét különösen is felhívni és kérni, hogy belépésével, valamint saját körében eszközlendő taggyűjtéssel az egyesület megerősödéséhez hozzájárulni szíveskedjék.

Felhívás.

Halászati ügyünknek szervezetlensége s ami ezzel kapcsolatos: a társadalmi tevékenységnek nélkülözése támasztotta az »Országos Halászati Egyesület« életrevaló gondolatát.

Az egyesület 1885-ben a kormány által jóváhagyott alapszabályok alapján meg is alakult, azonban mert vezetői elhaltak, mielőtt az egyesületi tevékenység mélyebb

gyökeret verhetett volna, alig néhány évi tennállás után megszűnt működni és feledésbe merült.

Céljául az okszerű vízigazdálkodás népszerűsítését tűzte, vagyis a szakértelemnek terjesztését arra nézve, mint kell természetes vizeink halainak elszaporodását céltudatosan előmozdítani, mint kell magát a halfogást okszerűvé, a fogott zsákmányt piaczképessé tenni és mint lehet a haltermelést mezőgazdaságunk keretében a talajkihasználás egyik tényezőjévé avatni.

Bizonyára szép és hazafias cél, hiszen hazánk közgazdasága szempontjából nemcsak arról van szó, hogy rendszeres termeléssel hasznot hajtóvá tegyünk több százezer holdnyi olyan területet, amely ma majdnem teljesen meddő, hanem hogy azzal együtt olcsóbbá tegyük a halat, amely drágaságánál fogva a polgári háztartásból már-már teljesen kiszorult.

Olyan feladatról van tehát szó, amely vonatkozásaiban nemcsak a halászt, nemcsak a halászati jog tulajdonosát, de a gazdát, sőt a fogyasztó közönséget is közelről érinti. Mert pedig az érdekeltek ezen tág körében sokan vannak már, akik a halászat ügyének nem csupán barátai, avagy pártolói, hanem szakavatott és öntudatosan dolgozó művelői is: kétségtelen, hogy a gyakorlati tapasztalás mezején gyűjtött ismeretek oly mennyisége áll rendelkezésre, amely helyesen felhasználva, halászatunk jövőjének felkarolásánál és nemzeti irányban való fejlesztésénél, kiváló szerepre hivatott.

Ime mindezeket összegyűjteni és szervezni avégből, hogy a halászati érdekeknek állandó védelme és erőssége legyen: ez volt a célja a Budapesti Halászati Kongresszusnak akkor, amidőn az Országos Halászati Egyesület életrekeltését lelkesedéssel elhatározta.

Ez az egyesület a maga részéről mindent el fog követni, hogy a halászat érdekeit minden irányban és teljes mértékben képviselje és előmozdítsa. Ám hogy ezt mentől nyomatékosabban tehesse, minél több közreműködő tagra van szüksége. Épen ezért alulírottak, mint a Budapesti Halászati Kongresszus által e végből kiküldött bizottságnak tagjai, bizalommal fordulunk mindenkire, aki a jelzett törekvésekkel rokonszenvez, szíveskedjék a kibontott zászló alá sorakozni.

Az egyesület tagjai között a »Halászat« című szaklap lesz hivatva állandó kapcsolatot alkotni, amely lap havonként kétszer jelenik meg s a melyet minden tag tagsági díja fejében, díjtalanul kap kézhez.

Rendes tagok: 1. oly egyének, akik egymásután folyó 3 évre 6 korona fizetésére magukat kötelezik; 2. községek, társulatok, szövetkezetek, avagy egyéb testületek, amelyek évi 10 korona tagsági díjat fizetnek.

Alapító tagok: azon egyének, kik legalább 100 korona, községek, vagy testületek, melyek legalább 200 korona alapítványi tőkét az egyesület céljaira biztosítanak, vagy lefizetnek.

Az alakuló közgyűlést személyes meghívók kibocsátásával azonnal egybehívjuk, amint kellő számú tag jelentkezik.

Midőn tehát kérésünket a jó és nemes cél érdekében ismétljük s a halászat ügye iránt érdeklődő honfitársakat tagok gyűjtésére különösen is felkérjük, méltóztassék a kitöltött aláírási íveket a mellékelt boríték felhasználásával Landgraf János műszaki tanácsos, orsz. halászati felügyelő címére Budapest, V, Báthory-utca 19., II. 9. mielőbb beküldeni, aki az ügy részleteire

nézve bárkinek bármi tekintetben készséggel nyújt felvilágosítást.

Budapest, 1901. évi márczius hó 26-án.

Hazaftias tisztelettel

Gróf Széchényi Imre s. k.

Br. Puteáni Géza s. k. Landgraf János s. k.

Meszleny Benedek s. k. Dr. Lendl Adolf s. k.

TÁRSULATOK.

A záhony-czigándi tiszai halászlasi társulat f. évi február hó 18-án tartotta rendes évi közgyűlését Király-Helmeczen. A közgyűlés jegyzőkönyvéből kiemeljük, hogy a társulat hatáskörébe tartozó 40,7 kilométer hosszú Tisza-szakaszt egy tagban adták bérbé 6 egymásután következő évre 814 korona évi bérösszegért, főtartva, hogy a holtágak tilalom alá legyenek helyezhetők s az ily területek után, amelyek a bérlettől elvonatnak, kilométerenként 20 korona hozassék bérlő javára az évi bérösszegből levonásba. »Ha visszatekintünk« — úgymond az alelnök-igazgató jelentése — »az elmúlt évekre, a mikor a bérlők egy pár kiló hallal tudták le a bérösszeget, lehetetlen el nem ismernünk, hogy a társulat rövid működése sikert mutat fel.« Végül Korchma Menyhért társulati tagszólalt fel, ecsetelvén azokat a nehézségeket, a melyeket a társulat megalakulása alkalmával, s annak működése kezdetén leküzdeni nem könnyű feladat volt; s hogy ez mégis sikerült s hogy a közvagyonnak mondható vízterületek értéke most már a megsemmisüléstől meg vannak mentve, abban legfőbb érdeme Révy G. Viktor alelnök-igazgatónak van, amiért is a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki neki köszönetét. p. —

Szolnokvidéki felső-tiszai halászlasi társulat m. hó 2-án Szolnokon választmányi, ezt követően pedig közgyűlést tartott gróf Szapáry Gyula elnöke alatt. Az alakítások elintézése után kihirdették a ministerileg jóváhagyott alapszabályokat és üzemttervet. Mert a módosított alapszabályok miatt a választmány kiegészítése vált szükségessé, a választmány újból alakulást javasol. Ennek folytán megválasztott elnökek: Gróf Szapáry Gyula, alelnökek: Gaéiff Jenő és Borbély Géza, központi igazgatónak: Takácsy Gyula, választmányi tagoknak: Lipcsey József, Szilassy István, Bessedits Ferencz, Dudás József, D. Ury József, Böck Bertalan, Fin Béla, Mészáros Sándor, Keppick Emil, Stana Lajos, Kuncze Imre és Szénássy Lajos. Az érdekeltségi kimutatás egyelőre ideiglenesen fogadtatott el s egy háromtagú bizottság küldetett ki annak a beérkező adatok alapján leendő végleges kiigazítására. A költségek fedezésére 1200 K. vettettet ki, amelyet egyelőre a három szakaszra osztott társulati terület egyenlő arányban visel. Az üzemtterv április 1-én lép életbe, az új szerződések megkötésére nézve pedig 1902. január 1-je lett határidőül kitűzve.

A „Latorczai halászlasi társulat“ f. évi márczius hó 14-én tartotta meg Csapon évi rendes közgyűlését Buday Zádor elnöke alatt. A társulat közös számlára értékesíti vizét, mely czimen bevétele volt 1722 kor. Eddigi kiadásai 895 kor. 96 fil. rugtak, a mihez hozzászámítva a folyó évben várhatókat, 1200 kor. került felosztás alá. A vagyonkezeléssel a „Csapvidéki hitelszövetkezetet“ bizta meg a társulat, mely az elnökség fel-szólítására fizetéseket teljesít és fogad el. A társulat 800 000 db. fogasszűrő-ikrát kap államsegélyként. Az általános tilalom végrehajtása érdekében öröket alkalmaz a társulat, az érdekelte uradalmak és községek mezőreinek bevonásával. A járási főszolgabirákat felkéri, hogy minden halászlasi kihágási esetben hozott ítéletét a társulat elnökségének küldje meg. A társulat öt üzem-

szakaszának határait oszlopokkal jelöli meg és végül Mocsáry Géza ügyvéd társulati tagot az ügyészi teendőik végzésére kérte fel. K.

A »Hármas-Körösi halászlasi társulat« márczius hó 27-én tartotta rendes évi közgyűlését Gyomán. Az alelnök-igazgató jelentésében javasolja, hogy a rendszeresen halászni szokott holt Körös medrekre társulat-alakítás kezdeményeztes ék, illetve vonassanak be azok a társulat keretébe. Az indítványt a közgyűlés elfogadta, mert az érdekeltség maga is tapasztalatból tudja, mily visszaélés történik a társulat rovására azzal, hogy az általa megállapított általános tilalmi idő alatt a holt ágakban nem esik ily tilalom alá a halászat. Az alelnök-igazgató második előterjesztése, hogy t. i. a bérleti szerződések deczember 31-én történő lejáratá után az egyes halászlasi jogosítottak területei ne mint eddig, külön-külön adassanak bérbé, de vonassanak egy üvé olykép, hogy a társulati terület legfeljebb négy, vagy öt külön bérbeadható szakaszra osztassék, helyeslőleg tudomásul vé-e-tett. Az egyes szakaszok megállapításával s az így várható bérösszegek kipuhatolásával az alelnök-igazgatót bizta meg a közgyűlés, a kérdés végleges eldöntését pedig az e tárgyban egybe-hívandó közgyűlésnek tartotta fenn, hogy az egyes érdekeltek ott már kellő tájékozottság alapján határozhassanak a fontos ügyben. m —

Ujabb halászlasi társulat egy holt Tiszaágon. A czibakházai holt Tiszaág érdekelte halászlasi jogtulajdonosai f. évi márczius hó 27-én tartották meg alakuló közgyűlésüket Szolnokon, a vár-megye alispánjának elnökele alatt. A társulat, mely mintegy 435 kat. hold vízterületre terjed, megalakult és alapszabályait, valamint üzemttervét is letárgyalta. A társulat neve: *Czibak-háza-sápi halászlasi társulat*; székhelye: Czibakháza. A közgyűlés a társulat elnökévé: Sváb Gyulát, alelnök-igazgatójává: Jánossy Sándort választotta meg. K.

A »Tokaj-nagyhalászlasi tiszai halászlasi társulat« márczius hó 30-án tartotta rendes évi közgyűlését Nyiregyházán. Az elnök jelentésében kiemeli a társulati tagok nagy részénél tapasztalt közönyt, amely a társulat működését csaknem lehetlenné teszi. Elnök állásáról lemond s a jelenlevő érdekeltek kérelmére csu-pán a legközelebbi közgyűlésig hajlandó tisztjét viselni. A közgyűlés a tagok részvétlensége folytán indítatva érzi magát arra, hogy a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába a társulat fe-l-oszlása kérdését is felvegye, figyelmeztetve a jegyzőkönyvben a tagokat, hogy az esetleges feloszlás maga után vonná az önálló rendelkezési jog megszűnését s a területek hatósági úton történő bérbeadását. m —

VEGYESEK.

Kiállítások. A csehországi »Landes-Central Fischerei-Ver-band« együtt a csehországi »Landwirtschaftliche Centralgesell-schaft«-tal f. évi május hó 15-től—19-ig terjedőleg halászlasi kiállítást rendez Prágában. A kiállítás fel fogja ölelni a halászlasi érdeklő összes gazdasági, ipari s kereskedelmi műveleteket, a halászlasi vonatkozó tudományos kutatásokat, az irodalmat és statisztikát.

Bécsben is készülnek egy nagyobb szabású nemzetközi halászlasi kiállításra 1902-ben. A kiállítás védnökéül Ferencz Ferdinand főherczeg öfenségét sikerült az intézőknek megnyerüők. p. —

Huszonöt éves jubileumát ülte meg f. évi márczius hó 1-én a Münchenben megjelenő »Allgemeine Fischerei-Zeitung«, a némétek első halászlasi szakfolyóíratá. p. —

A czápa meséje valóra vált. An-int Fiuméből értesítenek, a húsvéti ünnepek alatt a véletlen úgy akarta, hogy ritka látványosságban legyen részök az ott tartózkodó idegeneknek. Április 7-én reggel ugyanis egy teljesen kifejldött czápát hoz-

tak be a halászok Czirkveniczából. A közel hat méter hosszú és tíz métermázsányi szörnyceteket a Sanita-épület előtt vontatták ki egy bárkából a partra, hol nagy néptömeg gyűlt össze a csodájára. Itt azután kocsi rakták és elszállították a halcsarnokba, hol 10 krajczár díj mellett néhány napig mutatni fogják. A tengerek e félelmes ragadozója április 6-án délután került a czirkveniczai halászok hálójába és szörnyű erejével sem tudott abból elmenekülni. Négy halászbárka vontatta roppant erőfeszítés után a sekélyes vízbe, hol azután szigonyokkal megölték. Amikor a hasát felbontották, gyomrában mindenféle tárgyon kívül egy másfél méteres delfint is találtak, melyet egyszerre lenyelet és még nem emésztett föl. Jóllehet a halászok 100 korona díjban részesülnek a tengerészeti hatóság részéről, a czápafogás nincs kedvükre, mert például ez a czápa is tönkretette sok száz forintot érő hálóikat. Április 7-én délután már igen sok nézője volt a szörnycetnek. Néhány nap múlva Triesztbe szállítják, hogy a szíriát kifőzzék. Fogaira előjegyzések történtek: épség szerint 1—4 korona. A fogakat arany fejezettel jou-jounak használják.

A kassai m. kir. vízmester-iskolán t. évi márczius 30-án tartották meg az évváró vizsgát. A rendes tárgyak közé ez alkalommal került először a halászat is, a melynek köréből a lefolyt iskolai év folyamán az országos halászati felügyelőség egy kiküldött tagja tartotta meg az előadásokat. Az előadások anyaga felölelte a természetes s mesterséges halászat lényegét, hazai gazdaságilag fontos halfajainkat, különös tekintettel a mesterséges halászat keretében rendszeres tenyésztésre alkalmas fajtákra. A pisztrángfélékre, a pontyra s a süllőre; továbbá a rák tenyésztését. Ezen első évfolyam célja legfőképp csak a szükséges természetrajzi ismeretek s alapelvek elsajátítása volt, a mely cél elérésétől az évváró vizsga során bőven volt alkalmunk meggyőződni. A jövő év során a halászzal kapcsolatos összes műszaki teendők, tógazdaságok berendezései, a természetes vizek halászatának okszerű kezelése s védelme fognak még a növendékekkel megismertetni.

P.

A halak korának meghatározása a pikkelyek alapján. Már *Burda Viktor* figyelmessé lett arra a körülményre, hogy a ponty korát meg lehet határozni a pikkelyek alapján. Azonban nem sikerült neki eszméjét teljesen kidolgozni. Az utóbbi időben *Dr. Hofbauer* foglalkozott részletesen e tárggyal és beható kísérletei alapján sikerült neki pontosan megállapítani, hogy minő vonatkozásban állanak a pikkelyeken észlelhető jelenségek a halak korával. A kísérletekhez pontosan meghatározott korú pontyokat használt, még pedig egyszerűség szempontjából eleinte csak két-három éveseket. Az élő pontyok oldalvonala alatt s fölött levő pikkelyekből egy párat vigyázva kitépett s e pikkelyeket használta föl kísérleteihez. Tudvalevőleg a pontynál az oldalvonal közelében levő pikkelyek a legépebbek s a legrövidebbek szerkezetűek. A pikkelyek kitépésénél a következőleg járt el: Finom, hegyes csíptetővel vigyázva eltávolította a pikkelyeket burkoló külső, elszarusodott bőrt s azután csíptetővel megfogta a pikkely alapját, lehetőleg közel a pikkely tüszőjéhez s óvatosan kihúzta a pikkelyt a hal testéből. E műtét a halnak nem okoz fájdalmat s a ponty rendszeren nyugodtan tűri a pikkelyek eltávolítását. A pikkelyeket azután 70%-os alkoholba tette el s a vizsgálat ideje alatt állandóan abban tartotta.

A ponty pikkelyeinek szerkezetét *Beudot* igen részletesen leírta az »*Archiv. d. zool. expérim. et générale*« (*Lac. Duth.*) Paris. II. kötetében (1873), »*Ecailles des poissons osseux*« című értekezésében. Azonban a pikkely fejlődésével nem sokat törődött s így nem is magyarázhatta meg, hogy miért van a ponty pikkelyén a koncentrikus gyűrűk egész sorozata.

A ponty pikkelyén két részt különböztettünk meg. Az egyik, a melyet *Dr. Hoffenbach* »hátsó mező«-nek nevez, átlátszatlan, a tüszűből kiálló, a külső bőrtől fedett része a pikkelynek. A másik rész, az »előző mező«, átlátszó s a tüszűben van elrejtve. A kor meghatározásánál az előző mező, az átlátszó rész használható csak, az átlátszatlan hátsó mező nem jön tekintetbe. Az előző mezőn van az úgynevezett »növekedési középpont«, a melyből koncentrikus sávok indulnak ki. E koncentrikus sávok szorosan egymás mögött futnak végig a pikkely egész területén s egy-egy zónát alkotnak. Két zóna között nagyobb áttetsző rész van, a melyen sávok nem láthatók. Minden egyes zóna egy-egy évet jelent a ponty életében.

A zónák kiképződésére igen nagy befolyással van a hal táplálkozása, tartózkodási helye. A normális körülmények között élő ponty pikkelyén a zónák jól kivehetők és élesen határoltak, míg ellenben a zónák alakja eltorzul s határaik elmosódnak. Ilyenformán a zónák alakjából a hal táplálkozására is lehet következtetni.

Dr. Hoffenbach most más halak pikkelyeinek szerkezetét vizsgálja ugyancsak e célból s a fontosabb halak pikkelyeinek szerkezetét tanulmányozza. Eddigi kísérleteiből valószínű, hogy másutt is ugyanolyan viszony van a pikkely szerkezetére s a hal kora között, mint a pontynál.

T. V.

Halóriás. Óriási czethalat (*Balaenoptera boops*) vitt be nemrég a Berg-féle gőzhajózási társaság »Hepton« gőzöse a hamburgi kikötőbe. Az állatot Ingebristen nevű czethalász ejtette el a Spitzbergák s a medve-szigetek között. Most valami különleges mód szerint akarják preparálni s azután kiállítani. Erdemes is. Hossza 21 méter; súlya 75,000 kg. volt.

Vizfertőzésért elítélték a gróf Dönnersmark-féle cellulosegyárat — nem nálunk ugyan, hanem Németországban. Annyira azonban érdekelhet bennünket is a dolog, hogy a vegyi szakértők határozottan a cellulose gyár szennyves zivzeit jelölték meg, mint a Solabach vizében (Tarnovitz mellett) észlelt halpusztulás okát. Megjegyzendő még az is, hogy a gyár víz tisztító készülékkel fel van szerelve; az ítélet azonban annak ellenére is marasztaló volt, egészen természetesen, a tisztító készülék eredménytelen alkalmazása miatt.

Nemzetközi halászati kiállítás és kongresszus Szt.-Pétervárott.

»A császári orosz halászati és haltenyésztési társaság 1902. február és márczius hónapra kiterjedőleg kongresszussal kapcsolatos nemzetközi halászati kiállítást rendez Szt.-Pétervárott. A kiállítás a következőket szándékozik bemutatni: a) a tengeri és édesvízi halászat jelen állapotát, valamint a többi vízzel kapcsolatos mesterségeket; b) a halászat gyakorlásához eszközöket szolgáltató különféle iparágak termékeit, azok készítési és esetleg konzerválási módját; c) a mesterséges haltenyésztés, a halgazdaság fokozatos fejlődését és jelen állapotát, úgyszintén a halászatot, mint sportot; d) a halászati ipar érdekében folytatott tudományos kutatásokat. A kongresszuson a halászat és haltenyésztés nemzetközi érdekekre való tekintettel fog tárgyalatni. A kongresszus tagjai a kiállítást díjtalanul látogathatják s ugyanúgy kapják a kiállítás összes nyomtatványait is. — z —

Egyes halfajok szívóssága. Egy drezdai halkereskedő, amint azt egy ottani szaklap írja, veresszárnú koncentrikus kapott közönséges kosarakban, jég nélkül csomagolva, az ottani vásárcsarnokba. A kicsomagolás alkalmával a halak egyikét, mely még életjelt adott magáról, egy vízzel telt edénybe tette, mely azonnal ismét magához tért és vígan uszkált. Érdekessé teszi ezt az, hogy a halakat a Travében fogták és Lübeckből vasuton szállították, mely szállítás majdnem 3 napig tartott. — tt —

London halszükséglete a Quartely Review adatai szerint évente mintegy 200.000 tonnát tesz ki, melynek kétharmadát angol hajók hozzák piacra. k.